

26. januar 2008.

Beskrivelse af værdien og betydningen af Arkivet for Folkelige Bevægelser

Danmark er i dag dybt præget af de tanker, Grundtvig tænkte og beskrev i sit lange liv og i sit store forfatterskab. Det ses bl.a. i

- Den danske folkeskole og dansk skoletradition med vekselvirkning mellem folkeskolen og frie og private skoler, som den eksisterer under Grundlovens bestemmelse om undervisningspligt (og *ikke* skolepligt).
- Den danske folkekirkeordning med dens bestemmelser om sognebåndsløsning og frie menigheder inden for folkekirken.
- Den danske andelsbevægelse og dens betydning for dansk erhvervsliv.
- Den folkelige idræt, som den udfolder sig i form af breddeidrætten i samspil med eliteidrætten og i form af store stævner, som evner at engagere tusindvis af unge og ældre i lang tid forud for stævnerne.
- Dansk højskole- og efterskoletradition, som gennem generationer har givet eleverne et menneskeligt og kulturelt fundament at bygge deres tilværelse på.
- Foreningslivet i Danmark, hvor en masse praktiske og kulturelle opgaver løses i foreningsregi på frivillig baggrund.
- Dansk kulturliv i det hele taget med det kraftige præg af fællessangstraditionen, som den f. eks. udmøntede sig under besættelsen, i de løbende nye udgaver af salmebog og højskolesangbog og i de hundredvis af amatørkor, der findes i dag.
- Den demokratiopfattelse, der er udviklet i Danmark og som nu søges videreført i en fornyet udvikling af medborgerskabs-forståelse som grundlag for befolkningens indlevelse i det globale samfund og for bevarelsen af de danske værdier et mod- og medspil til globaliseringen.

For at fastholde et grundlag for viden om denne del af den danske kulturarv, er det vigtigt, at der i landet findes samlinger af kilder, der dokumenterer de folkelige bevægelser og fællesskabers betydning for dansk identitetsdannelse, livsoplysning og demokrati. Og det er vigtigt at der tages hånd om og udbredes kendskab til disse samlinger, så de kan studeres i en relevant og inspirerende kontekst, ligesom det f.eks. er tilfældet i Arbejderbevægelsens selvstændige arkiv.

Kilderne til den grundtvigske virkningshistorie er for en stor del placeret henholdsvis i Ollerup i *Videns- og Studiecentret for Fri Skole* og i København i *Vartov-Arkivet* i tilknytning til *Grundtvig-Biblioteket* og *Grundtvig-Akademiet*. Biblioteker og håndbogssamlinger her er medvirkende til at danne rammen om et unikt studiemiljø for såvel professionelle som amatørforskere.

ARKIVET FOR FOLKELIGE BEVÆGELSER

Digitalisering af materialet med tilgængelig it-baseret registrering gør det muligt at søge i arkivalierne, der imidlertid af praktiske grunde fysisk befinder sig decentralt på Fyn, i København og i Jylland for *Gymnastikhistorisk Samlings vedkommende*.

Folkelige bevægelser i Danmark er ikke alene et spørgsmål om bevægelser med udgangspunkt i Grundtvigs tanker om skole, kirke og samfund. Der findes folkelige bevægelser, der har parallelle forløb, men måske mere smalle: Indre Mission og andre kirkelige retninger, Arbejderbevægelsen m.fl. Det er imidlertid en kendsgerning, at der ikke var sådanne bevægelser før 1800-tallet, der manifesterede sig i tilgængeligt kildemateriale. Det er ligeledes en kendsgerning, at ingen andre folkelige bevægelser har sat så bredt et præg på nutidens samfund, som de bevægelser, der baserede sig på Grundtvigs tankegods.